

FEDERATIUNEA

Diurnalu politicu, literariu, comercialu si economicu.

Va esi Luni-a, Mèrcuri-a, Vineri-a ser'a, si Dominec'a deminèti'a.

Pretulu de Prenumeratiune:

Pre trei luno . . . 1 fl. v. a.
Pre siese luno . . . 7 fl. 50 cr
Pre anulu intregu . . . 15 fl.

Pentru Romania:

4 galb. pre anu, — 2 galb. pre 1/2
de anu, — si 1 galb. pre 1/4 de anu.

Pentru insertiuni:

10 cr. de linia, si 30 cr. taps'a tim-
brale pentru fiesce care publicati-
une separatu. In Loculu deschisu
20 cr. de linia
Unu exemplaria costa 10 cr.

Cancelari'a Redactiunii:

Malulu inf. alu Dunarii, Nr. 32.

Locuanti'a Redactorului:

Malulu inf. alu Dunarii, Nr. 19.

Scrisorile nefrancate nu se voru
primi decâtu numai de la corespun-
dinti regulari si „Federatiunii“

Articlii tramisi si nepublicati se
voru ardo.

Pest'a, ^{31. Ian.} ^{12. Ian.} 1868.

Corpulu legelativu a-lu Franciei, ca si candu i-ar parè reu că fu silitu a primi proieptulu de lege **in guvernului**, a supr'a pressei, respinge tote amendamentele opusetiunii, cari ar tienti ore care usiorare a pressei si in alta privintia, a fara de cea cuprinsa in art. I. — Asiè amendamentulu prin care se cerea **reducerea tapsei timbrale** si scutirea unoru scripte periodice séu de specialitate, au fostu combatutu prin majoritate si respinsu, asemene si amendamentulu prin care opusetiunea staruia ca pentru delipte de pressa, judecatori'a juratiloru sê fie substituita jurisdicțiunii magistratelor, — precum erà usioru de prevediutu si d'in nenorocire pentru press'a Franciei, amendamentulu ca liù, pastrandu-se judecatori'a de pana acum, prin 199 voturi contra 35, va sê dica: neinsemnatu este numeru liberaliloru in Camer'a Deputatiloru Franciei. Acolo se numera voturile, dar in tier'a intrega se cumpenescu, prin urmare este de speratu, că in scurtu libertatea va invinge si va sili si pre ruginiti aperiatori ai legiloru coercitive a merge innainte pe calea progresului, d'impreuna cu guvernulu loru celu reactiunariu.

Diurnalele francesci vestise cu mare aviditate scirca tendentiosa, că guvernulu Italiei in urm'a evinimentelor de mai deuna-di, ar vrè sê curme dificultatile situatiunii interne, prin o lovitura de statu. Regele desminte aceste faime prin unu respunsu precătu de categoricu pre atātu de demnu, in dèdreptatu cătra deputatiunea municipalitătii de Turinu, primindu fericitările ce venise a-i presentă, cu ocaziunea casatoriei principelui reg. Umberto. „Am voitu, dise regele, ca cununi'a sê se intemple la Turinu unde tatalu meu incuviintiase de buna voi'a sa institutiuni libere, unde am redicatu arm'a pentru ne-dependinti'a natiunala, unde m'am impartesitu d'in bucuri'a si dorerile cetatieniloru, unde in fine am facutu juramentulu serbatorescu de a pad'i si de a protege libertatile patriei.“ Crelemu că aceste cuvinte subline voru face sê amudiesca voitorii de reu si voru incetă interitările escate de d'in afara, si in dilele trecute chiaru de pre tribun'a Camerei francesci, cu cugetu de a impinge pre intemeiatoriulu unitătii italice in tristele căli a le dictaturei.

Ministeriulu ital. au luat u însu-si initiati'a de a face reductiuni insemnate in bugetulu marinei. Ascmenandu-se cu celu d'in 1867, noulu bugetu, cu tote că se urca la 35 mil. fr. face o economi'a de unu mil. fr. in spesele ordenarie si 4 mil. fr. in cele straordinarie. Inse comisiunea bug. au mersu mai de parte propunendu inca uua reductiune de 1 mil. in spesele ord., estu-modu diferinti'a intre cele doue bugete de 1867 si 1868 ar face mai multu de 6 mil. fr. Ministeriulu se pare a fi despusu a primi, celu putienu in parte, modificatiunile propuse.

B. Bismarcu, luanlu pre unu timplu congediu, dede ausa la nascerea mai multoru faime, si a nune că dsa ostenitu de sarcin'a functiuniloru sale, va sê demisiuneze d'in postulu de ministru prussianu, pastrandu-si numai innalt'a pusetiune de cancelariu federalu, cea ce unesce in person'a sa tote despartimintele ministeriale a le confederatiunii nordice. Una scire electrica d'in Berolinu deminte acēsta faima. D. Bismarcu va petrece la tiera pentru a se repausă putientelu, pana la deschiderea parlamentului, carele va avè a se ocupă de cestiunea de vama. Asta noua institutiune e menita a avè insemnate care trece preste marginile intereseloru economic, cari au sê faca obieptulu deliberatiuniloru sale. Partit'a natiunala unesce mari sperantie cu acēsta institutiune si guvernule resp. voru avè de lucru ca sê astempere

aspiratiunile nerabdatorie. Pana acum numai cāte-va guverne nemtiesci descoperira vederile loru in asta privintia, guvernulu prussianu tace — si face. Unitatea Germaniei este numai o cestiune de timplu.

Pareri despre dualismu.

Nou'a forma ce imbracă Austri'a, pentru care pana asta-di nu s'a aflatu nici unu nume potrivitu, de cumva nu vomu primi numirea: „Cistransduolitigantium,“ ce-i recumenda diuariulu „Politik“ — este combatuta d'in tote părțile. In unulu d'in nrii trecuti constataramu, că — abstragēndu de la celelalte natiunalități ce compunu Ungari'a — majoritatea ungu-riloru d'in tiera inca nu este indestulita cu situatiunea creata de dualismulu infintiatu. Impartesimu si cu asta ocaziune unu estrasu d'in „M. U.“, care combate dualismulu, in urmatoriele:

„Pesti Napló“ de la 26 ian. se declara in urmatoriele cuvinte sincere:

„Noi, cari am amblatu cu partit'a d'in derept'a, suntemu de acce convingere, că intre raportele reali de acum a le Europei, ori care politica, ce ar' periclită esistinti'a Austriei, daca si-ar' ajunge scopulu, ar' espune si natiunea nostra la morte secură. Si nōe, pentru ca sê ne potemu sustienē natiunalitatea neci unu pretiu nu ni pare prea mare, daca pre langa acēl'a potemu si tra( )? D'in convingerea acēst'a a emanatu si acce marturisire de mare importantia politica: „cā noi nu dorim a subordenă sustarea Austriei neci unei alte consideratiuni.“ Apoi adauge „Napló“: Daca-i pare cui-va prea mare pretiulu, pentru care ne-amu invoitu, documenteze: că si pentru pretiu mai micu am fi potutu ajunge scopulu cu asemene rezultatu.“

La aceste cuvinte a le lui P. Napló respunde „M. U.“, că nici fautori dualismulu presinte n'au documentatu nimic'a, de cātu au primitu asupra-si tote greutătiele Austriei dar' apoi cā facut'au bine, si cā pre langa aceste greutăti potu sê traiesca unguirii altfelu de cātu ca poporu cersitoru (koldus) si provincialu, acēst'a nice nu se pote documentă a priori, cā-ci inca nice atāt'a nu se scie, daca este cu potintia suportarea greutătiloru suscepte. Apoi continua:

„Daca chiaru avemu lipsa neincungiurabile de cutare radiemu, alege omulu intieptu unu stelpu putredu? si de ore ce, dupa trist'a d'i de la Sadowa, atare denumire pentru „poterniculu nostru radiemu“ nu este raritate, — ore si in casulu celu mai rēu nu este mai bine a ne udă in furtun'a ce se pote ivi de cātu a ne lasă sê ne ucida sub o stresina stricata unde ne cercămu mantuinti'a?“

„Securu este că Austri'a ne va sustienē libertatea nostra natiunale, independinti'a si vietia nostra natiunale (presupunendu că le avemu pre tote aceste-a)?; pentru că daca acēst'a nu este securu, atunci nu pote remanē de cātu sustienerea vietiei individuali gole, carea pre langa servitute fără de libertate si independintia dara incarcata de dare mare se afla in fine ori unde.

„Ungari'a, pre langa nou'a-i federatiune, nu pote face de sine neci unu pasiu decisivu. Ea insa-si si-a legatu manile.

Fiindu acū calare, nu pote mori daca nu va vrè ceealalta delegatiune, daca nu va vrè ministeriulu comune. Nice arma, nice bani, dara nice voia propria n'are. Tote-su comuni, preste neci un'a nu pote dispune singura, numai nepotinti'a este insusirea ei eschisiva ce si-a castigat'o prin aliantia cu Austri'a. Aceste si ne numerate alte intrabări prea simple, suntu de ajunsu a se pune numai, pentru ca turnulu babilonicu alu federatiunei austriace-unguresci, edificatu pre „nimic'a“ sê se ruineze.

„Si in luptele mari parlamentari de la decem-

bre tr., celu mai mare argumentu alu guvernului a fostu partea silogismulu lui Deák: „Daca este afara de tota indoiel'a, că lasati de noi, fără de radiemu potericu“ nu potemu sustă etc. Cuvintele „afara de tota indoiel'a“ esprimu convingerea, punctulu de plecare, éra „radiemulu potericu“ esprime ratecirea acestei pareri, opumnarea ei. Pentru că si daca ar' fi adevrata cea d'antâiu: că adeca fără de radiemu strainu nu potemu sustă, — ce nu esta, pentru că ast'a nice nu se pote, fără de a ne timbră însi-ne de omeni slabi fără neci o potere de vietia, — unde este Austri'a cea poternica, care insa-si are mai multa lipsa de spriginire? „Pana acum'a erà devis'a Austriei poternice si norocose dupa cele cinci vocali latine a, e, i, o, u. (Austria Erit In Orbe Ultima), éra acum'a una foia (Reform) d'in Vien'a i-a tradusu devis'a acēst'a asiè: „Austrias Erhaltung Ist Offenbar Unmöglich.“

„Asiè Ungari'a in periclu este Ene'a intre flacare cu betranulu Anchise in spate, este omu picatu in apa, mora cu piatra de grumadi.

„Ca avantaju mare se publica, că acum n'avemu numai domnitoriu comune, ci si interese si pericule comune. Dar' innaintea mea este intrebaria cea mai importante: că ore bine am lucratu candu am creatu acce comunismu de interese si pericle? si ore nu este chiaru in acce comunismu de interese celu mai mare periculu?“

„Fratietatea de moda, care nu se marginesce la respectulu legale detoritu possessiunei impartite prin Lait'a, ci este caten'a ce lega „Bruderschaft“-ulu delegatiunale, — si de nu se va preface in fratietatea politica a lui Cainu si Abelu, forte usioru pote deveni la iubirea biblica a lui Esau si Jacobu.

„Crede cine-va că de ici in colo vomu ciocni numai pocale cu domni profesori nemti in colivi'a delegatiunale si ne vomu curteni prin semne mute? éra, cu ocaziunea cea mai de aproape, daca ne vomu certă odata, nu va fi ast'a disput'a cea mai inversiunata comune „nemtiesca unguresca“, care se pote fini cu amutirea nostra pre unu timplu, dara in totu casulu cu imparechiare?“

„Care capetu alu magnetulu iubirei poporului se gata a fi institutiunea delegatiuniloru, se pote vedē de ajunsu d'in cele intemplete pan' acum, si daca nu le-ar' comentă diurnalele. „Auf die ungarische Interpellation haben wir deutsch geantwortet“ se lauda „Reform“-a, ce ne esplica apoi Col. Ghyczy in declaratiunea-i mai noua cu urmatoriele cuvinte sincere: „Contiunarea luptei incepute nu ar' fi fostu lupta contra guvernului, ci ar' fi potutu fi inceputulu luptei intre natiune si natiuni. pentru care o tiera ar' potē luă asupra-si responsabilitatea, dara sengurateci ba.“

„Despre planulu deslegarei cu afaceri comuni nici atāt'a nu se pote dīce, că va cadē d'in caus'a ast'a séu ce'a, cā-ci atâte-a părți slabe are, cāti paragrafi. Nu este acce tratatu pentru o impacatiune solida si duratoria, ci numai dilapidarea tesaurulu natiunale aviticu.“

Cartea rosia

II.

D'in corespundintiele ministrului c. r. de esterne de la novemb. 1866 pana la finea anulului 1867.

Cause germane. Incurcaturele pentru Lusenburg.

Austri'a descercandu-se cu mari sacrificie d'in evinimentele anulului 1866 si-a veditu viitorulu in resolut'otarire, ca sê urmeze o politica pacica si reconciliatoria in afacerile sale esterne si interne. Imperatului si regelui Franciscu Iosifu si poporeloru monarcei li-a remasu convictiunea, că resbelulu portatu contra a doi inimici poterici, n'a fostu nedre-

